

Завідувач кафедри

С. В. Перегуда /

19 червня 2021 р.

Розроблено:
/ Н. А. Сердюк, Г. І. Вангородська /

СИЛАБУС ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС

(назва освітньої компоненти (дисципліни))

1) Шифр за освітньою програмою: ОК28
2) Навчальний рік: 2022-2023
3) Освітній рівень: перший (бакалаврський)
4) Форма навчання: денна
5) Галузь знань: 08 «Право»
6) Спеціальність, назва освітньої програми: 081 «Право», ОПІ «Будівельне та містобудівне право»
7) Статус освітньої компоненти: обов'язкова
8) Семестр: 7
9) Контактні дані викладача: проф. д.ю.н. Сердюк Н.А. Ауд. 431 Центрального корпусу КНУБА Профіль на сайті КНУБА: http://www.knuba.edu.ua/?page_id=47977 Контакти: (097)968-53-34; E-mail: serdyuk.na@knuba.edu.ua; serdyuk_natalia@ukr.net - асист., ліцензований адвокат Вангородська Г.І. Ауд. 431 Центрального корпусу КНУБА Профіль на сайті КНУБА: http://www.knuba.edu.ua/?page_id=47977 Контакти: (095)346-77-77; E-mail: vangorodskaja@knuba.edu.ua; anna.vangorodskaja@gmail.com
10) Мова викладання: державна (українська)
11) Пререквізити: «Конституційне право України», «Цивільне право»
12) Мета курсу: сформувати становлення сучасного кваліфікованого фахівця-правознавця: усвідомлення здобувачами вищої освіти значення норм права, що регулюють різноманітні форми захисту прав, свобод, законних інтересів фізичних та юридичних осіб, засвоєння ними теоретичних положень цивільного процесу, ознайомлення з порядком розгляду і вирішення цивільних справ, формування у них відповідних професійних компетенцій щодо правильного застосування отриманих знань та правових норм при вирішенні конкретних завдань. Основними завданнями вивчення дисципліни «Цивільний процес» є оволодіння навичками самостійної практичної роботи з цивільними процесуальними нормами, засвоєння суті цивільних процесуальних правових категорій, змісту цивільних процесуальних правових інститутів, об'єктивних закономірностей їх розвитку, навчання розуміти конкретний зміст норм цивільного процесуального права, тлумачити їх та правильно застосовувати при вирішенні конкретних справ, розуміти та правильно тлумачити рішення Верховного суду, набуття досвіду науково-дослідної роботи в галузі цивільного процесуального права.

Завідувач кафедри
_____ / С. В. Перегуда /

19 червня 2021 р.

Розробник силабуса
_____ / Н.А.Сердюк, Г.І. Вангородська/

СИЛАБУС ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС

(назва освітньої компоненти (дисципліни))

1) Шифр за освітньою програмою: ОК28
2) Навчальний рік: 2022-2023
3) Освітній рівень: перший (бакалаврський)
4) Форма навчання: денна
5) Галузь знань: 08 «Право»
6) Спеціальність, назва освітньої програми: 081 «Право», ОПП «Будівельне та містобудівне право»
7) Статус освітньої компоненти: обов'язкова
8) Семестр: 7
9) Контактні дані викладача: проф., д.ю.н. Сердюк Н.А. Ауд. 431 Центрального корпусу КНУБА Профіль на сайті КНУБА: http://www.knuba.edu.ua/?page_id=47977 Контакти: (097)968-53-34; E-mail: serdyuk.na@knuba.edu.ua; serdyuk_natalia@ukr.net - асист., ліцензований адвокат Вангородська Г.І. Ауд. 431 Центрального корпусу КНУБА Профіль на сайті КНУБА: http://www.knuba.edu.ua/?page_id=47977 Контакти: (095)346-77-77; E-mail: vangorodska.ai@knuba.edu.ua; anna.vangorodskaja@gmail.com
10) Мова викладання: державна (українська)
11) Пререквізити: «Конституційне право України», «Цивільне право»
12) Мета курсу: сприяння становленню сучасного кваліфікованого фахівця-правознавця; усвідомлення здобувачами вищої освіти значення норм права, що регулюють різноманітні форми захисту прав, свобод, законних інтересів фізичних та юридичних осіб, засвоєння ними теоретичних положень цивільного процесу, ознайомлення з порядком розгляду і вирішення цивільних справ, формування у них відповідних професійних компетенцій щодо правильного застосування отриманих знань та правових норм при вирішенні конкретних завдань. Основними завданнями вивчення дисципліни «Цивільний процес» є оволодіння навичками самостійної практичної роботи з цивільними процесуальними нормами, засвоєння суті цивільних процесуальних правових категорій, змісту цивільних процесуальних правових інститутів, об'єктивних закономірностей їх розвитку, навчитися розуміти конкретний зміст норм цивільного процесуального права, тлумачити їх та правильно застосовувати при вирішенні конкретних справ, розуміти та правильно тлумачити рішення Верховного суду, набути досвіду науково-дослідної роботи в галузі цивільного процесуального права.

13) Результати навчання:

№	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання на програмні компетентності
1.	ПРН1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе, тестування	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК2, 9 СК16
2.	ПРН2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе, тестування	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК2,3,4,8 СК4,7,8,11,12,13 ДСК1
3.	ПРН4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе, тестування	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК2,3,4,8 СК4,7,8,11,12
4.	ПРН5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе, тестування	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК2,3,4,8 СК1,4,7,8,12,13 ДСК1
5.	ПРН6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.	Обговорення під час занять, захист індивідуального завдання, есе, тестування	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК2,4,8 СК1,4,7,8,13
6.	ПРН8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного і всебічного встановлення певних обставин.	Обговорення під час занять, захист індивідуального завдання, есе, тестування	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК3,6,9 СК4,7,8,11,12,13
7.	ПРН11. Володіти базовими навичками риторики.	Обговорення під час занять, захист індивідуального завдання, есе, тестування	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК2,3,4,8 СК4,7,8
8.	ПРН12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.	Обговорення під час занять, захист індивідуального завдання, есе, тестування	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК3,4,8 СК4,7,8,12
9.	ПРН21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.	Обговорення під час занять, захист індивідуального завдання, есе, тестування	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК3 СК4,7,8,11,12,13 ДСК1
10.	ПРН22. Самостійно підготувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.	Обговорення під час занять, захист індивідуального завдання, есе, тестування	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК3,4 СК12,13,15,16
11.	ПРН23. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.	Обговорення під час занять, захист індивідуального завдання, есе, тестування	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК3,8,9 СК4,7,8,15,16

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- стан основних проблем цивільного процесу;
- функції судової влади в системі державної влади та форми її здійснення;
- суть і значення цивільної процесуальної форми;
- джерела цивільного процесуального права та їх структуру;
- поняття й значення цивільних процесуальних правовідносин, їх місце в механізмі правового регулювання;
- правовий статус суду та осіб, які беруть участь у справі, їх процесуальні права та обов'язки;
- діючі норми цивільного процесуального права;
- зміст правових інститутів, сутність цивільних процесуальних правових категорій;
- систему процесуальних актів та вимоги, яким вони повинні відповідати; порядок реалізації судових постанов і рішень.

вміти:

- правильно тлумачити та застосовувати норми цивільного процесу в процесі роботи за юридичною спеціальністю;
- використовувати дані цивільного процесу для вирішення професійних завдань;
- оцінювати докази у цивільній справі;
- складати цивільно-процесуальні документи та ділову документацію;
- аргументувати власну точку зору та прийняти за конкретним завданням рішення.

14) Структура курсу:					
Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Лабораторні заняття, год.	Курсовий проект/ курсова робота РГР/Контрольна робота	Самостійна робота здобувача, год.	Форма підсумкового контролю
42	44	–	1	94	іспит
Сума годин:				180	
Загальна кількість кредитів ECTS				6	
Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:				86 (2,87)	

15) Зміст курсу:

Лекції та практичні заняття

МОДУЛЬ 1.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Змістовний модуль 1. Судова влада і правосуддя в цивільних справах. Поняття, предмет і система цивільного процесуального права

ТЕМА 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

ТЕМА 2. ПРИНЦИПИ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

ТЕМА 3. ЦИВІЛЬНІ ПРОЦЕСУАЛЬНІ ПРАВОВІДНОСИНИ.

ТЕМА 4. СУД ЯК СУБ'ЄКТ ЦИВІЛЬНИХ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН

ТЕМА 5. УЧАСНИКИ СУДОВОГО ПРОЦЕСУ

ТЕМА 6. ЦИВІЛЬНА ЮРИСДИКЦІЯ ТА ПІДСУДНІСТЬ ЦИВІЛЬНИХ СПРАВ

Змістовний модуль 2. Основні положення підготовки до розгляду справи в суді

ТЕМА 7. ДОКАЗИ ТА ДОКАЗУВАННЯ

ТЕМА 8. ПРОЦЕСУАЛЬНІ СТРОКИ. СУДОВІ ВИТРАТИ.

ТЕМА 9. СУДОВІ ВИКЛИКИ ТА ПОВІДОМЛЕННЯ. ЗАХОДИ ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРИМУСУ.

МОДУЛЬ 2

ПОЗОВНЕ ПРОВАДЖЕННЯ

Змістовний модуль 3 Провадження у суді першої інстанції.

ТЕМА 10. ПРЕД'ЯВЛЕННЯ ПОЗОВУ. ВІДКРИТТЯ ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВІ

ТЕМА 11. ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВІ ДО СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ. РОЗГЛЯД СПРАВИ ПО СУТІ.

Змістовний модуль 4. Перегляд судових рішень

ТЕМА 12. АПЕЛЯЦІЙНЕ ПРОВАДЖЕННЯ

ТЕМА 13. КАСАЦІЙНЕ ПРОВАДЖЕННЯ

**ТЕМА 14. ПРОВАДЖЕННЯ У ЗВ'ЯЗКУ ІЗ НОВОВІЯВЛЕНИМИ ОБСТАВИНАМИ БО
ВИКЛЮЧНИМИ ОБСТАВИНАМИ**

МОДУЛЬ 3

ПРОВАДЖЕННЯ ВІДМІННІ ВІД ПОЗОВНОГО

Змістовний модуль 5. Наказне та окреме провадження.

ТЕМА 15. НАКАЗНЕ ПРОВАДЖЕННЯ

ТЕМА 16. ОКРЕМЕ ПРОВАДЖЕННЯ

**ТЕМА 17. ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ ТРЕТЕЙСЬКИХ СУДІВ,
ОСПОРЮВАННЯ РІШЕНЬ МІЖНАРОДНИХ КОМЕРЦІЙНИХ АРБІТРАЖІВ**

МОДУЛЬ 4.

**ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ, СУДОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ЇХ ВИКОНАННЯМ. ВІДНОВЛЕННЯ
СТРАЧЕНОГО ПРОВАДЖЕННЯ.**

Змістовний модуль 6. Виконання судових рішень.

**ТЕМА 18. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ПИТАННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ З ВИКОНАННЯМ СУДОВИХ РІШЕНЬ У
ЦИВІЛЬНИХ СПРАВАХ ТА РІШЕНЬ ІНШИХ ОРГАНІВ (ПОСАДОВИХ ОСІБ).**

**ТЕМА 19. ВІДНОВЛЕННЯ ВТРАЧЕНОГО СУДОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ. СУДОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗА
ВИКОНАННЯМ СУДОВИХ РІШЕНЬ**

Змістовний модуль 7. Провадження у справах за участю іноземних осіб. Визнання та виконання рішень іноземних судів в Україні.

**ТЕМА 20. ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ЗА УЧАСТЮ ІНОЗЕМНИХ ОСІБ. ЦИВІЛЬНІ
ПРОЦЕСУАЛЬНІ ПРАВА ІНОЗЕМНИХ ОСІБ. ВИЗНАННЯ ТА ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ІНОЗЕМНИХ
СУДІВ В УКРАЇНІ**

**ТЕМА 21. ВИЗНАННЯ ТА ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ІНОЗЕМНИХ СУДІВ, МІЖНАРОДНИХ
КОМЕРЦІЙНИХ АРБІТРАЖІВ В УКРАЇНІ, НАДАННЯ ДОЗВОЛУ НА ПРИМУСОВЕ ВИКОНАННЯ
РІШЕНЬ ТРЕТЕЙСЬКИХ СУДІВ**

Тематика індивідуальних завдань

Інститути цивільного процесуального права.

Джерела цивільного процесуального права.

Провадження у цивільному процесі, характерні особливості видів провадження.

Сучасні проблеми науки цивільного процесуального права.

Взаємозв'язок принципів цивільного процесуального права.

Функціонування принципу диспозитивності в цивільному процесі.

Цивільні процесуальні правовідносини: поняття, особливості.

Суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин, їх права та обов'язки.

Компетенція судів щодо розгляду цивільних справ.

Судова система України.

Процесуальна співучасть.

Види представництва.

Повноваження адвоката у цивільному процесі.

Цивільна юрисдикція у контексті судово-правових реформ.

Юрисдикція та підсудність цивільних справ.

Роль доказів і доказування у цивільному процесі.

Підстави і способи для забезпечення доказів з цивільної справи.

Поняття належності доказів і допустимості засобів доказування.

Комісійна експертиза. Комплексна експертиза. Додаткова і повторна експертиза.

Цивільно-процесуальні строки, визначені за тривалістю в цивільному процесуальному кодексі.

Класифікація цивільних процесуальних строків.

Судові виклики і повідомлення, їх види.

Проблеми застосування заходів процесуального примусу.

Право на судовий захист.

Законна сила судового рішення.

Роль судді під час врегулювання спору.

Судові дебати та ухвалення рішення.

Підстави для розгляду справ у порядку спрощеного провадження.

Загальна характеристика апеляційного провадження.

Сутність касаційного перегляду судових рішень у цивільних справах.

Характерні риси наказного провадження, його відмінність від позовного та окремого проваджень.

Зміст судового наказу як процесуального документу.
Специфічний характер діяльності суду та його компетенція в окремому провадженні.
Особливості розгляду справ окремого провадження на відміну від позовного провадження.
Загальна характеристика примусового виконання судових рішень
Порядок вирішення питання про поворот виконання судових рішень.
Порядок відновлення втраченого судового провадження.
Право на звернення зі скаргою до суду. Строки, порядок звернення зі скаргою.
Виконання судових доручень іноземних судів в Україні.
Визнання і виконання в Україні рішень іноземних судів.

Практичні задачі:

Тема 2.

Завдання № 1

Місцевий суд розглядав у судовому засіданні справу про поділ майна між колишнім подружжям Романенко. Позивач Романенко у судовому засіданні заявив клопотання про відкладення справи, оскільки він хоче звернутися за допомогою до адвоката. Відповідачка, в свою чергу, заперечувала проти відкладення справи, мотивуючи це тим, що у неї немає достатніх коштів щоб звернутися також за допомогою до адвоката.

Суд відмовив у задоволенні клопотання позивачеві, мотивуючи свою відмову тим, що відкладення справи може порушити принцип рівноправності сторін і буде несправедливим для відповідача.

Чи законні дії суду? Яким принципом повинен керуватися суд, розглядаючи заявлені клопотання?

Завдання № 2

При розгляді цивільної справи за позовом Свиридова до Лапочкіна про поділ домоволодіння в натурі в судовому засіданні позивач подав клопотання про приєднання до справи письмових доказів, які свідчать про те, що він за свої власні кошти проводив ремонт і газифікацію спірного домоволодіння, а тому і має право на задоволення його позовних вимог.

Суд залишив це клопотання без розгляду і вирішив справу на підставі доказів, що були в справі.

Чи правильні дії суду? Чи були порушені принципи цивільного процесуального права?

Завдання № 3

Місцевий суд визнав мирову угоду у справі за позовом Коваленко та інших до редакції газети «Київський вісник» про відшкодування моральної шкоди, у п. 6 якої зазначено: «У разі невиконання відповідачем пунктів 3 або 4 цієї угоди за позивачами залишається право на подання позовної заяви до редакції газети «Всеукраїнські відомості» про збільшення розміру відшкодування завданої моральної шкоди у зв'язку з невиконанням мирової угоди.», а у п.7: «У випадку порушення цієї угоди винна сторона буде зобов'язана сплатити штраф у розмірі ста мінімальних заробітних плат».

Проаналізуйте дії суду з точки зору реалізації принципів цивільного процесуального права. В яких нормах ЦПК України цей принцип закріплено?

Завдання № 4

Громадянка Вдовиченко звернулася до суду з позовом до громадянина Свириденка про її вселення на житлову площу в будинок, що належить відповідачеві на праві приватної власності. В позовній заяві вона вказала, що вселилася на житлову площу після укладення шлюбу з Свириденком. Однак з вересня 2020 р. він постійно перешкодив їй проживати у вказаному будинку.

В судовому засіданні сторони уклали мирову угоду, згідно якої Кириленко відмовилася від своїх вимог і зобов'язалася не пред'являти їх в майбутньому. Відповідач зі своєї сторони зобов'язався виплатити позивачеві в рахунок весільних дарунків 200000 грн. і повернути їй частину особистих речей. Місцевий суд визнав їх мирову угоду і закрити провадження по справі.

Чи правильно вирішив цю справу суд? Яким принципом він повинен керуватися для правильного вирішення питання про визнання мирової угоди? В яких нормах ЦПК України цей принцип закріплено?

Тема 4

Завдання №1

В березні 2020 року громадяни Пашков, мешканець с. Іванковичі Кисво-Святошинського району Київської області відпочивав з друзями на березі ставка. Роздягнувшись, він пірнув у воду і не виринув. Пошук його тіла на дні ставка командою водолазів результату не дав.

В жовтні 2020 р. його дружина вирішила звернутися до суду з заявою про визнання чоловіка безвісно відсутнім.

Якому суду підсудна дана справа? Судом в якому складі вона буде слухатись? Який, на вашу думку, в наведеному прикладі застосовується вид підсудності?

Завдання №2

Подружжя Цветкових, не маючи спільних дітей, прожили у шлюбі три роки, два з яких вони мешкали окремо один від одного. Дружина, громадянка Цветкова, звернулася до чоловіка з пропозицією розірвати

шлюб, але згоди на розірвання шлюбу від чоловіка не отримала.

Чоловік, громадянин Цветков, повідомив дружину, що особисто він не має заперечень проти розірвання шлюбу, але його мати вважає, що офіційно оформлювати розлучення передчасно.

До юрисдикції якого органу належить врегулювання правовідносин, що склалися між подружжям? Чи змінилася б юрисдикція, якщо подружжя Цветкових мало спільних неповнолітніх дітей?

Завдання №3

Прокудін звернувся до суду з позовом про поновлення на роботі на посаді майстра-сантехніка у кооперативі «Воїн» у зв'язку з тим, що його було звільнено на підставі рішення загальних зборів членів кооперативу. Свою вимогу він мотивував тим, що на зборах були присутні 9 із 16 членів кооперативу, тому згідно із Статутом кооперативу його звільнення не може бути визнано правомірним.

Суддя відмовив у відкритті провадження, посилаючись на те, що справа не підлягає розгляду в порядку цивільного судочинства, а повинна розглядатися відповідним райвиконкомом.

Як може захистити свої права Прокудін? Чи підлягає ця справа розгляду в суді?

Завдання №4

Василенко звернулася до суду з позовом проти лікарні про поновлення на роботі на посаді лікаря, звідки її було звільнено за згодою профспілкового комітету. Суддя відмовив у відкритті провадження, мотивуючи відмову тим, що позивачка повинна звернутися до КТС, а лише потім до суду.

Чи правильні дії суду? Визначте юрисдикцію спорів, що виникають із трудових правовідносин.

Тема 5

Завдання №1

Вироком суду громадянку Валушко було засуджено до позбавлення волі з конфіскацією майна. Цим вироком також вирішено цивільний позов АТП – 21205, на користь якого з Валушко було стягнуто 17 тис. грн. Чоловік засудженої Валушко звернувся до суду з позовом про виключення з опису (арешту) телевізора та піаніно. В позовній заяві він зазначив, що ці речі належать йому на праві особистої власності, так як були придбані ще до шлюбу.

Суд відмовив у прийнятті позовної заяви через те, що у вироку суду було зазначено про конфіскацію усього майна.

Чи правильно вчинив суддя? Визначте склад осіб по цій справі.

Завдання №2

14-річний учень професійно-технічного училища Дубровський, підійшовши до хлібного магазину, побачив біля нього автомобіль, з якого водій заносив до магазину лотки з хлібом. Скориставшись тим, що біля автомобіля нікого не було, а в замку запалення знаходились ключі, Дубровський сів у автомобіль, запустив двигун і поїхав по вулиці. Назустріч йому їхала автомашина «Фіат». Не упоравшись з керуванням, Дубровський ударив в ліве крило автомобіль «Фіат» і втік з місця дорожньої пригоди. Через годину він був затриманий співробітниками міліції. Власник автомобіля «Фіат» звернувся з позовом до суду, у якому прохав зобов'язати Дубровського відшкодувати йому затрати на ремонт автомобіля.

Визначте склад учасників справи. Як повинен діяти суд?

Завдання №3

Рижков 17 років, та Смирнов 13 років, знаходячись у літньому таборі від Харківського комп'ютерного коледжу, порушили правила протипожежної безпеки, внаслідок чого згоріла скирта соломи, що належала КСП «Зоря». Правління КСП звернулося до суду з позовом до Рижкова та Смирнова про стягнення заподіяних збитків.

Визначте осіб, які беруть участь у справі. В яких випадках до справи залучається додатковий відповідач? Чим він відрізняється від співвідповідача?

Завдання №4

При розгляді місцевим судом цивільної справи за позовом Кирилової до Усової про встановлення порядку користування земельною ділянкою, позивачка померла. Суд зупинив провадження в справі. Через шість місяців дочка та син померлої позивачки звернулись до суду з клопотанням про закриття провадження в справі. Суд задовольнив їх клопотання і закриття провадження в справі.

Чи правильні дії суду? Що таке процесуальне правонаступництво? Які процесуальні права має правонаступник у цивільній справі?

Тема 7

Завдання №1

Савчук звернувся до районного суду Святошинського районного суду м.Києва із позовом до Київської міської ради про визнання права власності на самовільно зведену прибудову до квартири.

Визначте предмет доказування у цій справі. Які докази має подати Савчук у підтвердження своїх вимог?

Завдання № 2

Василіна на ринку Троєщина придбала джинси вартістю 920 грн. відомої марки 32 розміру. Коли вона прийшла додому, то виявилось, що вони зі слів членів родини їй не личать. Їй сама Василіна це побачила, та зрозуміла, що у магазині дзеркало робило її більш стрункою. У протилежному випадку вона б їх не купила.

Наступного дня Василіна пішла до магазину з вимогою про повернення грошей. Продавець та власник їй відмовили, сказавши, що треба було дивитись краще, що вона купує. Василіна звернулася до суду з метою захисту своїх прав.

Визначте, які докази, має надати позивачка у підтвердження своїх вимог?

Завдання №3

У результаті ДТП Марусевич були завдані тілесні ушкодження. За призначенням лікаря він повинен був окрім лікування дотримуватись певної дієти. Після видужання Марусевич звернувся до суду із позовом про відшкодування матеріальної шкоди з особи, винної у ДТП.

Визначте предмет доказування у даній справі. Які докази повинен надати позивач у підтвердження своїх вимог? Необхідні данні оберіть на свій розсуд.

Тема 8

Завдання №1

25 грудня 2020 року Осначенко звернулася до місцевого суду Придніпровського району м. Черкас з позовом про виселення з житлового будинку, що їй належить, громадянина Кравченко. Суддя призначив попереднє судові засідання на 5 січня 2021 року. В день попереднього судового засідання відповідач вирішив подати зустрічний позов. Але суддя пояснив Кравченко, що згідно із законодавством, зустрічний позов може бути пред'явлений до попереднього судового засідання.

Проаналізуйте ситуацію. Які існують види процесуальних строків?

Завдання №2

Козлов подав до суду апеляційну скаргу на рішення місцевого суду, яким йому було відмовлено у позові, через 12 днів після оголошення мотивованого рішення.

Суддя залишив апеляційну скаргу без руху, в ухвалі посилаючись на те, що за апеляційну скаргу не сплачено судовий збір та витрати на інформаційно-технічне забезпечення розгляду справи, і встановив строк 5 днів для усунення цього недоліку.

Чи правильні дії судді? Які наслідки пропущення процесуальних строків?

Тема 11

Завдання №1

Лесков перебував у шлюбі з Лесковою, від якого є четверо дітей: три доньки і син. В 2018 р. шлюб було розірвано. Рішенням суду з Лескова (за його згодою) на користь Лескової були стягнуті аліменти на всіх чотирьох дітей в розмірі половини заробітку. Лесков звернувся з позовом до суду про зменшення розміру аліментів, оскільки син став проживати з ним.

Складіть проект позову.

Визначте предмет і підстави позову. До якого виду належить цей позов?

Завдання №2

Назарова пред'явила в суд позов до Назарова про стягнення аліментів на утримання дитини. Відповідач під час судового засідання пред'явив зустрічний позов про відібрання дитини і про розподіл спільно нажитого майна. Суд прийняв зустрічний позов, мотивуючи це тим, що основний і зустрічний позов взаємопов'язані.

Чи правильно вчинив суд? Визначте умови пред'явлення і прийняття зустрічного позову. Складіть проекти первісного і зустрічного позовів.

Тема 12

Завдання №1

Крилов купив в магазині кольоровий телевізор. Через півроку після купівлі телевізор вибухнув. Від вибуху Крилов отримав опіки і поранення, та протягом місяця знаходився на стаціонарному лікуванні. Крім цього, внаслідок вибуху та пожежі було знищено багато домашніх речей Крилова.

Після виходу з лікарні Крилов домігся проведення експертизи, за результатами якої встановлено наявність в купленому телевізорі виробничого недоліку, який призвів до пожежі. Загальний розмір шкоди, що заподіяна Крилову, із врахуванням середнього заробітку за час лікування, затрат на посилене харчування, а також ремонт квартири і вартості майна, що згоріло, склав 30 мінімальних заробітних плат.

Крилов звернувся з позовом про відшкодування заподіяної йому заводом-виробником шкоди. Завод заперечував проти позову, обґрунтовуючи своє заперечення тим, що завод із Криловим договірних відносин не мав. Стороною в договорі купівлі-продажу є магазин, і тому він повинен відповідати за позовом Крилова. Гарантійний строк на телевізор вже пройшов. На думку відповідача, завод міг би нести відповідальність перед Криловим за заподіяну шкоду тільки в тому випадку, якщо б гарантійний строк не закінчився.

Суд з доводами заводу погодився і відмовив у задоволенні позову Крилова до заводу. Крилов подав апеляційну скаргу на вказане рішення.

Складіть проект апеляційної скарги. Яке повноваження має бути реалізоване апеляційним судом?

Завдання №2

Никоненко звернулася до суду з позовом до свого чоловіка про поділ майна. Позивачка зазначила, що автомобіль, який відповідач придбав до реєстрації шлюбу, був старий і на його ремонт було витрачено коштів значно більше, ніж він коштував на час придбання, тому його слід визнати сумісною власністю подружжя і поділити. Відмовивши в позові, суд виходив з того, що автомобіль належав відповідачеві до укладення шлюбу, а тому є його особистою власністю та поділу не підлягає.

Складіть проект апеляційної скарги. Яке рішення має прийняти апеляційний суд, якщо Никоненко подасть апеляційну скаргу?

Тема 13

Завдання №1

З заявою про необхідність оскарження рішення суду в касаційному порядку до прокурора області звернувся Косович В.В. В заяві він зазначив, що рішенням місцевого суду йому відмовлено в позові до Стоян В.П. про повернення майна із чужого незаконного володіння. В судовому рішенні суд вказав, що майно, яке знаходиться у Стоян В.П., стало непридатним, а відшкодувати його вартість Стоян В.П. відмовляється, і з цієї підстави відмовив у позові.

В апеляційному порядку рішення не переглядалось, оскільки Косовичем В.В. було пропущено строк на подання апеляційної скарги.

Чи є підстави для подання касаційної скарги прокурором? Які підстави для скасування рішення в касаційному порядку передбачено чинним законодавством? Дайте обґрунтовану відповідь від імені прокурора на заяву Косовича В.В.

Завдання №2

До суду касаційної інстанції звернувся Гузько, посилаючись на незаконність рішення як першої, так і апеляційної інстанції. До касаційної інстанції він не додав копії оскаржуваних рішень.

Якими повинні бути дії суду?

Тема 14

Завдання №1

Івановський подав до апеляційного суду заяву про перегляд у зв'язку з нововиявленими обставинами рішення одного з місцевих судів, за яким з нього було стягнуто 23200 грн. на користь будинку культури, як відшкодування шкоди, заподіяної крадіжкою музичних інструментів. Свою заяву Івановський обґрунтував тим, що вирок суду, за яким з нього стягнуто 23200 грн., скасовано, оскільки протокол судового засідання по кримінальній справі не був підписаний голоуючим по справі.

Чи правильно звернувся Івановський? Чи належить заява Івановського задоволенню? Які обставини вважаються нововиявленими?

Тема 15

Завдання № 1

Суддя місцевого суду Московського району м. Харкова, розглянувши заяву Приватного акціонерного товариства «МТС Україна» про видачу судового наказу про стягнення гр. Харченко заборгованості за надані телекомунікаційні послуги, постановив стягнути з гр. Харченко заборгованість за надані телекомунікаційні послуги у сумі 5380 гривень. В судовому наказі також було зазначено : «Стягнути з гр. Харченко, який мешкає за відповідною адресою в м. Харкові, на користь Приватного акціонерного товариства «МТС Україна» судовий збір у сумі відповідно до чинного законодавства. Боржник має право протягом п'яти днів з дня отримання копії судового наказу та доданих до неї документів подати заяву про його скасування. Судовий наказ видати стягувачу».

Проаналізуйте дане рішення суду.

Завдання № 2

Суддя Первомайського районного суду Харківської області, розглянувши заяву прокурора району від імені ПКП «Тепломережі» про видачу судового наказу про стягнення заборгованості за опалення з гр. Абрамова. В заяві було зазначено, що в районі склалась складна ситуація, що пов'язана зі сплатою комунальних послуг.

Суд повернув заяву прокурора та вказав на необхідність сплати в установленому порядку на користь держави судового збору .

Проаналізуйте рішення суду.

Завдання № 3

15 серпня 2020 року суддя Бучацького районного суду Тернопільської області, розглянув заяву гр. Михайленко про стягнення із Новопетликівської сільської ради, с. Нові Петликівці Бучацького району Тернопільської області, 19483,47грн. заборгованості по заробітній платі за II квартал 2018 року. Крім того суддя самостійно вирахував та стягнув суму премії за вказаний період.

Боржник протягом п'ятнадцяти днів з дня отримання копії судового наказу та доданих до неї документів подав заяву про його скасування. Розгляд справи було призначено на 8 вересня 2018 року. Розгляд справи було відкладено через те, що боржник не з'явився на судове засідання через те, що у його сестри було весілля.

Проаналізуйте рішення суду.

Питання модульного та підсумкового контролю

1. Форми захисту цивільних прав, свобод та інтересів фізичних осіб, юридичних осіб та інтересів держави.
2. Поняття про господарське судочинство. Законодавство, яке застосовується при вирішенні господарських спорів. Розмежування компетенції загальних і господарських судів.
3. Поняття про нотаріат. Закон України "Про нотаріат". Повноваження щодо вчинення нотаріальних дій. Розмежування компетенції загальних судів і нотаріату.
4. Третейські суди: поняття, види, компетенція.
5. Поняття цивільного процесу (цивільного судочинства). Стадії цивільного процесу.
6. Поняття цивільної процесуальної форми (суть, основні риси та значення).
7. Предмет цивільного процесуального права. Метод правового регулювання цивільних процесуальних відносин.
8. Джерела цивільного процесуального права.
9. Поняття і значення принципів цивільного процесуального права. Система принципів цивільного процесуального права.
10. Принцип диспозитивності в цивільному процесі.
11. Принцип змагальності в цивільному процесі.
12. Принцип процесуальної рівноправності сторін у цивільному процесі.
13. Цивільні процесуальні правовідносини.
14. Суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин та їх класифікація.
15. Суд як суб'єкт цивільних процесуальних правовідносин.
16. Цивільна юрисдикція. Види юрисдикції.
17. Поняття підсудності. Види підсудності. Наслідки порушення правил підсудності.
18. Учасники судового процесу.
19. Сторони в цивільному процесі.
20. Процесуальна співучасть.
21. Треті особи в цивільному процесі.
22. Процесуальне правонаступництво. Поняття й умови участі у справі правонаступника.
23. Судове представництво.
24. Участь у цивільному процесі органів та осіб, яким за законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб.
25. Інші учасники цивільного процесу.
26. Поняття, мета та етапи доказування у цивільному процесі.
27. Поняття судових доказів та засобів доказування у цивільному процесі.
28. Предмет доказування.
29. Обов'язки доказування і подання доказів.
30. Підстави звільнення від доказування.
31. Належність доказів та допустимість доказів.
32. Класифікація доказів.

33. Пояснення сторін, третіх осіб, їх представників.
34. Показання свідка.
35. Письмові докази.
36. Речові докази.
37. Огляд доказів за їх місцезнаходженням. Огляд речових доказів, що швидко псуються. Повернення речових доказів.
38. Висновок експерта.
39. Електронні докази.
40. Судові доручення щодо збирання доказів.
41. Забезпечення доказів.
42. Процесуальні строки.
43. Зупинення процесуальних строків. Наслідки пропущення процесуальних строків. Поновлення та продовження процесуальних строків.
44. Поняття та види судових витрат.
45. Судовий збір: порядок обчислення та сплати.
46. Витрати, що пов'язані з розглядом справи.
47. Розподіл судових витрат між сторонами.
48. Підстави і порядок застосування заходів процесуального примусу.
49. Право на судовий захист. Поняття і сутність позовного провадження. Поняття позову та його елементи. Види позовів.
50. Пред'явлення позову. Позовна заява та її реквізити. Об'єднання та роз'єднання кількох позовних вимог.
51. Право на судовий захист відповідача. Заперечення відповідача проти позову. Зустрічний позов.
52. Мирова угода. Зміна позову. Відмова від позову. Визнання позову.
53. Забезпечення позову.
54. Відкриття провадження у справі.
55. Підстави для відмови у відкритті провадження.
56. Залишення позовної заяви без руху. Повернення заяви.
57. Поняття та значення підготовчого провадження. Підготовче засідання.
58. Врегулювання спору за участю судді.
59. Поняття і значення стадії розгляду справи по суті.
60. Судове засідання.
61. Підготовча частина судового засідання.
62. З'ясування обставин та дослідження доказів.
63. Судові дебати. Порядок ухвалення і проголошення судового рішення.
64. Фіксування цивільного процесу.
65. Підстави і наслідки відкладення розгляду справи, оголошення перерви в розгляді справи.
66. Підстави і наслідки зупинення провадження у справі.
67. Закінчення справи без ухвалення судового рішення.
68. Поняття і види судових рішень.
69. Вимоги, яким повинно відповідати судове рішення.
70. Питання, які вирішуються судом під час ухвалення рішення. Зміст судового рішення як процесуального документа.
71. Засоби усунення недоліків рішення судом, який його постановив.
72. Законна сила судового рішення.
73. Ухвала суду. Окрема ухвала

74. Розгляд справ у порядку спрощеного провадження.
75. Поняття та особливості заочного розгляду цивільної справи.
76. Заочне рішення та його перегляд.
77. Поняття та особливості наказного провадження. Вимоги за якими може бути виданий судовий наказ.
78. Порядок розгляду заяв про видачу судового наказу.
79. Зміст судового наказу.
80. Загальна характеристика окремого провадження в цивільному судочинстві.
81. Розгляд судом справ про обмеження цивільної дієздатності фізичної особи, визнання фізичної особи недієздатною та поновлення цивільної дієздатності фізичної особи.
82. Розгляд судом справ про надання неповнолітній особі повної цивільної дієздатності.
83. Розгляд судом справ про визнання фізичної особи безвісно відсутньою або оголошення її померлою.
84. Розгляд судом справ про усиновлення.
85. Розгляд судом справ про встановлення фактів, що мають юридичне значення.
86. Розгляд судом справ про відновлення прав на втрачені цінні папери на пред'явника та векселі.
87. Розгляд судом справ про передачу безхазяйної нерухомої речі у комунальну власність.
88. Розгляд судом справ про визнання спадщини відумерлою.
89. Розгляд судом справ про надання особі психіатричної допомоги у примусовому порядку.
90. Розгляд судом справ про обов'язкову госпіталізацію до протитуберкульозного закладу.
91. Розгляд судом справ про розкриття банками інформації, що містить банківську таємницю щодо юридичних та фізичних осіб.
92. Загальна характеристика апеляційного провадження. Суди апеляційної інстанції.
93. Право апеляційного оскарження. Строки апеляційного оскарження. Форма і зміст заяви про апеляційне оскарження і апеляційної скарги.
94. Порядок подання заяви про апеляційне оскарження і апеляційної скарги. Порядок прийняття апеляційної скарги до розгляду.
95. Підготовка розгляду справи апеляційним судом. Призначення справи до розгляду в апеляційному суді.
96. Порядок розгляду справи апеляційним судом. Межі розгляду справи судом апеляційної інстанції.
97. Повноваження апеляційного суду.
98. Постанова суду апеляційної інстанції. Законна сила постанови суду апеляційної інстанції.
99. Загальна характеристика касаційного провадження.
100. Відкриття касаційного провадження. Залишення касаційної скарги без руху, повернення касаційної скарги. Відмова у відкритті касаційного провадження.
101. Порядок розгляду справи судом касаційної інстанції. Межі розгляду справи касаційним судом.
102. Повноваження суду касаційної інстанції.
103. Постанова суду касаційної інстанції.
104. Загальна характеристика перегляду рішень у зв'язку з переглядом судових рішень Верховним Судом України.
105. Загальна характеристика перегляду рішень за нововиявленими або виключними обставинами.
106. Звернення судових рішень до виконання. Негайне виконання судових рішень
107. Поворот виконання судових рішень, постанов.
108. Судовий контроль за виконанням рішень.
109. Порядок відновлення втраченого судового провадження.
110. Процесуальні права та обов'язки іноземних осіб.
111. Виконання судових доручень іноземних судів і звернення судів України з дорученнями до іноземних судів.
112. Визнання і виконання в Україні рішень іноземних судів. Угоди про правову допомогу у цивільних справах.

16) Основна література:

Терещук Г.А. Цивільне процесуальне право. Конспект лекцій для студентів усіх напрямів денної та заочної форм навчання. Луцьк: ЛНТУ, 2017. 88 с. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/114944/mod_resource/content/1/konspekt_lekciy_2017.pdf.

Ізарова І. О., Ханник-Посполітак Р.Ю. Цивільний процес України : Навч. посіб. для студ. юрид. спец. закладів вищої освіти. 3-тє вид., перероб. і доп. Київ : ВД «Дакор», 2019. 274 с. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/114942/mod_resource/content/1/posibnik_2019.pdf (дата звернення: 01.06.2020).

Цивільний процес України: підручник / кол. авторів; за ред. В.О. Кучера. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 768 с. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/114943/mod_resource/content/1/pidruchnik_2016.pdf.

17) Додаткові джерела:

Андронов І.В. Судові рішення в цивільному процесі України: проблеми термінології / І.В. Андронов // Актуальні проблеми держави і права – 2012. – Вип. 66. – С. 287-293.

Актуальні проблеми виконавчого провадження : Навч. посібник / Під ред. д.ю.н. І.В. Спасибо-Фатєєвої. – К., Центр комерційного права, 2009. – 82 с.

Аветисян Р.Н., Кройтор В.А. 100 образцов заявлений в суд по семейным делам. Научно-практическое пособие. Серия «Практика и закон». – Харьков: Юр свит, 2005.

Аветисян Р.Н., Кройтор В.А. Зразки позовних заяв за сімейними справам. Науково-практичний посібник. Серія «Практика і закон». – Харків: Юр свит, 2006.

Вільчик Т. Адвокатура та громадянське суспільство у правовій державі / Т.Вільчик // Право України. – 2014. - № 11. – С. 243-250.

Глущенко С. Концептуальні нариси єдиної судової юрисдикції / С Глущенко // Право України. – 2014. - № 11. – С. 219-232.

Завальнюк В.В. Правосуддя в Україні: антропологічний вимір // Актуальні проблеми держави і права – 2012. – Вип. 64. – С. 16-21.

Костенко М.А. Рівність усіх учасників судового процесу перед законом і судом як міжнародний стандарт прав людини / М.А. Костенко // Право і суспільство. – 2014. - № 4. – С.20-26.

Кройтор В.А. Защита прав и интересов в суде: Научно-практическое пособие. – 4-е изд., испр. и доп. – Харьков: Эспада, 2003.

Курс цивільного процесу : підручник / В. В. Комаров, В. А. Бигун, В. В. Баранкова та ін; за ред. В. В. Комарова. – Харків: Право, 2011. – 1352 с.

Цивільний процес України: академічний курс: Підручн. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл.; за заг. ред. С. Я. Фурси. – К.: Видавець Фурса С. Я.: КНТ, 2009. – 848 с.

Островська Л.А. Деякі аспекти представництва прокурором інтересів громадянина в суді // Актуальні проблеми держави і права – 2015. – Вип. 65. – С. 451-456.

Практика судів України в цивільних справах // Бюл. законодавства і юрид. практики України. – 1995. – № 2.

Практика судів України в цивільних справах // Бюл. законодавства і юрид. практики України. – 1995. – № 3.

Позовне провадження : моногр. / за ред. В. В. Комарова. – Х., 2011. – 552 с.

Проблеми теорії та практики цивільного судочинства / За заг. ред. В.В. Комарова. – Х., 2008р.

Соколянський Д.В. Мирова угода сторін у цивільному судочинстві України: постановка проблеми// Актуальні проблеми держави і права. – 2016. – Вип. 66. – С. 348-353.

Фурса С.Я., Цюра Т.В. Докази і доказування у цивільному процесі: Науково-практичний посібник. (Серія: Процесуальні науки) – К. : Видавець Фурса С.Я., КНТ, 2005.

Цивільний процес: навч. посібник / за заг. ред. Кройтора В.А. Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Х.: Вид-во Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2009. – 266 с.

Цивільний процес: Навч. посіб. / А. В. Андрушко, Ю. В. Білоусов, Р. О. Стефанчук, О. І. Угриновська та ін. – За ред. Ю. В. Білоусова. – К.: Прецедент, 2005.

Цивільний процес України: Проблеми і перспективи: Науково-практичний посібник. – К.: Видавець Фурса С. Я.: КНТ, 2007.

Цивільний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар: У 2 т. / За заг. ред. С. Я. Фурси. – К.: Видавець Фурса С. Я.: КНТ, 2007.

Штефан М.Й. Цивільне процесуальне право України: Академічний курс: Підручн. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. – К.: Концерн “Видавничий Дім „Ін Юре”, 2005.

Штефан О.О. Позовне провадження у справах з авторських і суміжних правовідносин у цивільному

судочинства України. – К., 2003. – 236 с.

Ясинок М. М., Кройтор В. А. Принципи усності, безпосередності та безперервності в цивільному судочинстві: Монографія. – Харків. : Еспада, 2007. – 152 с.

Перелік нормативно-правових актів і судової практики:

Конвенція з питань цивільного процесу, укладена в Гаазі 1 березня 1954 р. // ЗП СРСР. – 1967. – № 20. – Ст. 145. // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_083#Text

Конституція України // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

Закон України «Про Конституційний суд України від 13.07.2017 р. // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text>

Цивільний процесуальний кодекс України // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>

Кодекс адміністративного судочинства України // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>

Господарський процесуальний кодекс України // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>

Сімейний кодекс України // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>

Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>

Закон України «Про виконавче провадження» // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#Text>

Закон України від 24 лютого 1994 р. «Про міжнародний комерційний арбітраж» // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12#Text>

Закон України «Про нотаріат» // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text>

Закон України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» від 02.06.2016 № 1403-VIII // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19#Text>

Закон України «Про прокуратуру» // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>

Закон України «Про психіатричну допомогу» // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1489-14#Text>

Закон України від 8 липня 2011р. «Про судовий збір» // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3674-17#Text>

Закон України від 10 листопада 1994р. «Про ратифікацію Конвенції про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах» // Голос України. – 1994. – 23 листопада. // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_009#Text

Закон України «Про судову експертизу» // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>

Закон України «Про судоустрій і статус суддів» від 2 червня 2016 // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>

Закон України «Про третейські суди» // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1701-15#Text>

Закон України «Про міжнародні договори України» // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text>

Конвенція про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах, укладена державами – членами Співдружності Незалежних Держав у м. Мінську 22 січня 1993 р. // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_009#Text

Постанова Пленуму Верховного Суду України «Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя» від 1 листопада 1996 р. № 9. // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0009700-96#Text>

Постанова Пленуму Верховного Суду України «Про посилення судового захисту прав та свобод людини та громадянина» від 30 травня 1997 р. № 7. // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0007700-97#Text>

081	Право, будівельне та містобудівне право	Сторінка 1 з 17

Постанова Пленуму Верховного Суду України «Про застосування норм цивільного процесуального законодавства при розгляді справ у суді першої інстанції» від 12 червня 2009 р. – № 2. // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-09#Text>

Постанова Пленуму Верховного Суду України «Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя» від 1 листопада 1996 р. № 9. // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0009700-96#Text>

Постанова Пленуму Верховного Суду України «Про посилення судового захисту прав та свобод людини та громадянина» від 30 травня 1997 р. № 7. // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0007700-97#Text>

Тимчасове положення про службу судових розпорядників та організацію її діяльності. Затверджено Наказом Державної судової адміністрації України 21.04.2004 р. – №51/04 // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0112750-11#Text>

Постанова Пленуму Верховного Суду України «Про судові рішення у цивільній справі» від 18 грудня 2009 р. № 14 // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0014700-09#Text>

Постанова Пленуму Верховного Суду України «Про судову експертизу в кримінальних і цивільних справах» від 30 травня 1997 р. №8 (із змінами, внесеними згідно з Постановою Пленуму Верховного Суду України №15 від 25.05.98) // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-97#Text>

Постанова Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику в справах про встановлення фактів, що мають юридичне значення» від 31 березня 1995 р. №5 (із наступ. змінами) // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-95#Text>

Постанова Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику в справах про визнання громадянина обмежено дієздатним чи недієздатним» від 28 березня 1972 р. №3 із наступними змінами. // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0003700-72#Text>

Постанова Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику розгляду цивільних прав в апеляційному порядку» від 24 жовтня 2008р. № 12. // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0012700-08#Text>

Інструкція про порядок і розміри відшкодування витрат та виплат винагороди особам у зв'язку з їх викликом до органів дізнання, попереднього слідства, прокуратури, суду або органів, у провадженні яких перебувають справи про адміністративні правопорушення і виплаті державним науково-дослідним установам судової експертизи за виконання їх працівниками функцій експертів і спеціалістів: Затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 1 липня 1996р. №710 // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/710-96-%D0%BF#Text>

Порядок передачі дітей, які є громадянами України, на усиновлення громадянам України та іноземним громадянам і здійснення контролю за умовами їх проживання у сім'ях усиновителів, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 20 липня 1996 р. № 775 // Зібрання постанов уряду України.– 1996.–№ 14.–Ст. 394. // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/775-96-%D0%BF#Text>

18) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів):

Поточне оцінювання та самостійна робота							ІЗ	Іспит	Сума
М1		М2		М3	М4				
ЗМ1	ЗМ2	ЗМ3	ЗМ4	ЗМ5	ЗМ6	ЗМ7			
12	7	7	7	7	7	8	15	30	100

19) Умови допуску до підсумкового контролю:

1. Студент (ка), який (яка) пропустив (ла) аудиторне заняття через поважні причини, має продемонструвати викладачу та надати до деканату ФУПП документ, який засвідчує ці причини.
2. Студент (ка), який (яка) пропустив (ла) лекційне заняття, має законспектувати зміст цього заняття та продемонструвати конспект викладачу до складання заліку.
3. Студент (ка), який (яка) пропустив (ла) практичне заняття, має законспектувати джерела, які були визначені викладачем як обов'язкові для конспектування, та продемонструвати конспект викладачу до складання заліку.
4. Через об'єктивні причини (хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

20) Політика щодо академічної доброчесності:

1. Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача (ки) він (вона) отримує друге завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.
2. Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. в разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) перевіряються на плагіат. Задля захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Винятки становлять випадки зарахування публікацій студентів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

21) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни:

<http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2949>